

„Reprezentarea violenței televizuale și protecția copilului”

Prof. Apetrei Tatiana-Livia- Grădinița cu Program Prolungit „Prichindel” Suceava

„Dacă vrei să folosești televizorul pentru a învăța ceva pe cineva, trebuie, mai întâi, să-l înveți pe acela cum să folosească televizorul.”

Umberto Eco

Violența și predispoziția la violență au existat din totdeauna. În ultimii ani s-a schimbat însă calitatea violenței ce apare la copii și la adolescenți.

Modelele de agresivitate pe care le oferă televizorul, jocurile pe calculator se sedimentează în psihicul copilului, violența devenind astfel un fel de comportament șablon, cotidian, iar pragul reticenței dispare (lupta dintre Tom și Jerry exemplu de agresivitate în cel mai înalt grad).

Copiii și tinerii de azi trăiesc violența nu doar în mediile de informare ci și în mediul lor înconjurător: în familie, în unitățile de învățământ, când merg pe stradă.

Ei trăiesc violența împotriva oamenilor și a obiectelor. Ei întâlnesc violența în viața socială și politică: conflicte armate, religioase și fanatism politic. Ei folosesc violența împotriva valorilor cum ar fi *BINELE*, *ADEVĂRUL* și *FRUMOSUL* – sau nici măcar nu ajung să cunoască aceste valori.

Violența nu are doar o singură motivație și nici doar o singură formă de prezentare.

CINE DOREȘTE SĂ SPRIJINE DREPTURILE COPILULUI, TREBUIE SĂ LUPTE ÎMPOTRIVA TUTUROR FORMELOR DE VIOLENȚĂ DIN SOCIETATEA NOASTRĂ.

Un raport prezentat de Consiliul Național al Audiovizualului (CNA), care a analizat gradul de violență în programele televiziunilor românești, subliniază faptul că violența fizică este prezentă într-o proporție foarte mare în programele de desene animate, în timp ce violența verbală se regăsește la posturile TV generaliste ▲ Cartoon Network este „campion” la difuzarea emisiunilor cu conținut violent, în rândul posturilor de desene animate, cu 27 de acte violente pe oră, urmat de Jetix ▲ La Cartoon Network, și promo-urile sunt violente ▲

Studiul CNA privind gradul de violență în programele televiziunilor românești a reieșit în urma monitorizării, din punct de vedere calitativ și cantitativ, în perioada 13-19 octombrie 2008, a 13 canale TV: TVR1, Antena 1, Antena 3, Acasă, Pro TV, Realitatea TV, Prima TV, B1 TV, OTV, Kanal D, Cartoon Network, Jetix, Minimax. „Studiul indică un ușor trend descrescător al violenței, comparativ cu anul 2004 (când s-a făcut ultima cercetare de acest gen, n.r.), mai ales în cazul Televiziunii Publice, în raport cu posturile private. Atenția acordată în principal protecției minorilor este factorul care a generat aceste studii“, a declarat Răsvan Popescu, președintele CNA.

Potrivit studiului, numărul actelor de violență întâlnite la canalele analizate variază între 7,1 și 23,5 pe oră (exceptând publicitatea), ceea ce înseamnă o medie de 14 acte de violență pe oră. Ioan Drăgan, coordonatorul monitorizării, a atras atenția că violența verbală a trecut pe primul plan, în ceea ce privește tipurile de violență întâlnite în emisiunile analizate, cu 46,7 procente, fiind urmată de violența fizică (30,5%), violența economică (8,7%), violența psihologică (7,2%), violența socială (4,7%) și violența sexuală (2,2%). „Mulți ar putea considera că este un fapt îmbucurător. Dar și cuvintele pot săucidă, nu doar în sens simbolic, ci în sensul cel mai propriu al termenului“, afirmă, Ioan Drăgan.

Cele mai frecvente forme de manifestare ale violenței de tip verbal sunt injuriile (16%), țipetele și ridicarea de ton (16%), limbajul licențios, obscen (15%), insulta (12%), cearta (9%), ridiculizarea (9%), întreruperea celui alt (5%), etichetări, stereotipii etnice (4%), atac la persoană (3%).

Prea multă televiziune creează imunitate și indiferență față de ororile violenței. Urmărind în exces personajele de televiziune ucigând și rănind, copiii își pierd capacitatea de a discerne între violența din viața reală și cea simulată pe ecran. Prin astfel de emisiuni, copiii pot fi induși în eroare considerând că violența este o cale de a rezolva problemele, imitând ceea ce văd la televizor, *a declarat Reprezentantul UNICEF în România, Edmond McLoughney.*

Ceea ce trebuie să reținem în concluzie este că:

- Canalele de desene animate difuzează de două ori mai multă violență decât restul televiziunilor.
- Jetix este cel mai violent canal de desene animate, urmat de Cartoon Network și Minimax. În ceea ce privește durata actelor de violență, Cartoon Network preia conducerea cu 8 minute de violență într-o oră de emisiune.

- Violenta de tip fizic predomina in peste 50% din emisiunile difuzate pe cele trei canale de desene animate.
- Minimax este singurul canal la care majoritara este violența verbală. Tot acesta este canalul cu cea mai multa violenta psihologica.
- Pro TV se afla in top cu cele mai frecvente scene de violenta - 23,40 pe parcursul unei ore de emisie, exceptând publicitatea și promo-urile. Pe ultimul loc aflandu-se postul public cu 9 scene de violenta pe ora. Daca la ProTv predomina violenta de tip fizic, prezenta mai ales in filmele de actiune.
- Pro TV are cel mai violent jurnal de stiri, ca medie a numarului de stiri violente difuzate intr-un buletin informativ.
- Cele mai multe acte de violenta au loc in casa, urmate de cele făcute în natura, parc si strada. Productiile sud americane sunt cele care "promoveaza" cel mai mult casa in ipostaza de loc violent.
- Peste 60% dintre copii cred ca la TV exista multa, foarte multa sau că se difuzeaza numai violenta.
- In ceea ce priveste desenele animate, ca posturi specializate difuzeaza desene de proasta calitate și deosebit de violente, in special cele japoneze.
- Întrebatii cum isi dau seama ce programe sunt potrivite pentru varsta lor, cei mai multi dintre copii - 37,25% spun ca își dau seama singuri, aproximativ un sfert spun ca sunt sfatuiti de parinti, iar peste 12% ca discuta cu cei de varsta lor.
- In ce priveste consumul de TV, aproximativ 40% dintre ei spun ca se uita la televizor intre 1-3 ore zilnic, mai mult de 26% intre 3-6 ore zilnic si peste 13% mai mult de 6 ore pe zi.
- Cresterea ponderii violentei prezentate într-o maniera ludica, ironizanta, amplifica potentialul de informare negativa a copiilor.

Problema cheie: copiii nu reusesc sa faca o diferenta clara intre real si fictional. Prin urmare, impactul violentei asupra copiilor vine din aceasta incapacitate selectiva.

Nu m-aș limita la efectele legate de tulburări afective și psihologice, ci aș mentiona si faptul ca violenta televizuala ar putea duce la pierderea conștiinței diferenței dintre bine si rău.

Nu trebuie sa fim pudibonzi si sa credem ca traim intr-o lume lipsita de violenta, totul consta in cum ne raportam la aceasta.

Ceea ce știm cu toții este ...

- Toți copiii trăiesc azi într-o lume care nu le oferă o orientare sănătoasă, o dezvoltare și o evoluție pozitivă. Se abuzează de copii – nu doar sexual dar și în calitate de consumatori – sunt marginalizați. Segmentul copiilor cu tulburări de vorbire a crescut cu un procent de 25% și va continua să crească. Tulburările dezvoltării fizice au atins de asemenea cote îngrijorătoare. Copiii sunt bombardați de lumea îndoielnică a mass-mediei.

- Copiii nu trăiesc experiențe senzoriale ceea ce înseamnă că dezvoltarea limbajului și a înțelegerii sunt limitate. Copiii sunt înconjurați de violență, egoism și indiferență. Copiii suferă din cauza nervozității, a tulburărilor de somn, a astmului, alergiei.

Copiii au mare nevoie...

- Copiii au nevoie de o lume a FANTEZIEI. Au nevoie de timp și doresc să facă experiențe senzoriale. Copiii au nevoie de **autoritatea iubită** a adultului.

- Copiii se orientează pornind de la exemplul adulților. Ei pot deveni oameni doar prin relaționarea cu alți oameni. Copiii au nevoie de ajutorul nostru, de susținerea noastră și de întreaga noastră atenție. Copiii au nevoie de basme, de joc și de spațiu în care să se poată mișca și în care să poată simți lumea ce-i înconjoară.

- Copiii au nevoie de dragostea, respectul și grija noastră.

- Copiii au mare nevoie să observe natura, viețuitoarele, să facă experiențe, să trăiască în mod activ în lumea înconjurătoare.

Așadar au nevoie de noi...